

Heuvelsven
Dilsen-Stokkem
©Daniëlle Clits

FOTO (DANIËLLE CLITS): STREPEN!

LPW-krant
Nieuws vanuit de
Limburgse
Plantenwerkgroep(en)

Januari 2015

IN DEZE LPW-KRANT

Zwarte gaten - nieuwe digitale atlas

De LPW en de andere plantenwerkgroepen C6, Slobkousjes, Natuurpunt Lanaken, SAP-clubje, HPW en Voerense Plantenwerkgroep (de laatste is ondertussen gestopt) hebben de laatste jaren **zwarte gaten** geïnventariseerd ter ondersteuning van het hokkenadoptieproject van FLO.WER (INBO). De floristische gegevens werden verzameld via de Floradatabank (een verzamel'bak' van het INBO) of via Waarnemingen.be van Natuurpunt. De doelstelling van dit werk is een zo actueel mogelijk beeld te krijgen van het voorkomen van planten in Limburg.

Hokkenadoptieproject

In voorgaand project hebben we de hokken, die sinds 1972 niet meer zijn gedaan, grotendeels weggewerkt. Maar het hokkenadoptieproject gaat gewoon door. Volgens bijgevoegde nieuwe kaart is er nog opvallend veel werk in Limburg. Vermoedelijk is de situatie beter dan het lijkt: omdat we verwachten de er van een redelijk aantal km-hokken ondertussen gegevens zitten in Waarnemingen.be. Die gegevens moeten we nog opvragen.

Indien je één of meerdere hokken, bijvoorbeeld in jouw buurt, wil 'adopter' kan je de nodige info vinden op

www.plantenwerkgroep.wordpress.com.

Op deze website vind je ook een link naar een interactieve kaart waarop je kan inzoomen. **Zwarte hokken** moeten nog gebeuren, rode zijn reeds gereserveerd en groen gearceerd zijn recent afgewerkt.

Wij blijven werken aan het wegwerken van zwarte gaten, ondertussen willen we alle Limburgse gegevens samenbrengen in de vorm van een digitale atlas op www.biodiversiteitlimburg.be hiervoor zijn besprekingen nodig met FLO.WER (Floradatabank) en Natuurpunt (waarnemingen.be). De nieuwe atlas wordt wellicht net zoals in de Nederlandse atlas een kaart met daarop de Limburgse vindplaatsen van de periode 1972-1993 en 1994-2014. Op deze manier heb je een idee van de voor- of achteruitgang.

Deschampsia setacea (Huds.) Hack.

Moerassmele

Familie: Poaceae
Groep: eenzaadlobbigen (bloemplanten)

Voorkomen in Nederland
Status: Rode Lijst: Ernstig bedreigd
Trend sinds 1950: zeer sterk achteruitgegaan (75-100%)

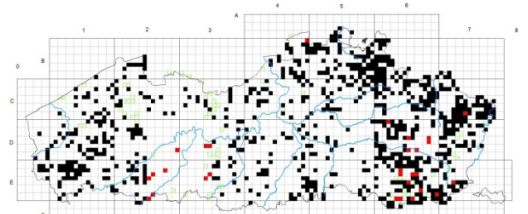
Zeldzaamheid: zeer zeldzame soort
Frequentie: uitsluitend inheems

Meerlemping
Indicatiesoort: typische soort (Natura2000)
Afwijkende talrijke: pollen

Ecologie & verspreiding
Moerassmele komt voor op matig voedselarme, zwak tot matig pure natte laagten op lemige zandgronden. Deze groeiplaatsen staan 's winters onder water en drogen 's zomers zeer oppervlakkig uit. De zyn...

Legend:
 □ 1990 (18 atlasblokken)
 ■ 1990 (17 atlasblokken)
 ○ niet wild
 ○ niet wild

(c) 2016 NCP

Zwarte gaten - nieuwe digitale atlas

Bovenstaande nieuwe kaart toont de km-hokken, die sinds 1990 niet meer volledig gestreept zijn (d.w.z. waarvan geen streeplijsten zijn ingegeven in de FLO.WER databank). Er is blijkbaar veel werk aan de winkel in Limburg.

Page 1

Staat deze soort er nog?

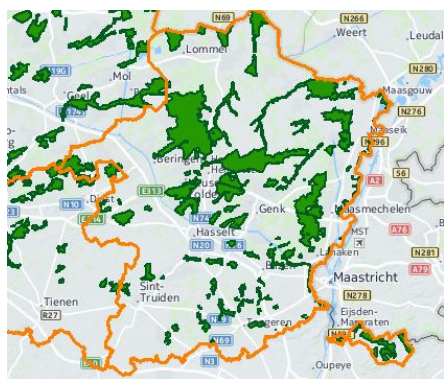
Kleine wolfsklauw is één van de soorten die gemonitord zullen worden. Deze soort komt voor op de Mechelse Heide en is ooit waargenomen in de Teut-Tenhaagdoornheide, maar staat deze soort er nog?

Page 2

Staat deze soort er nog?

Nieuw inventarisatieproject 2015-2019

Het Vlaams natuurbeleid focust op het in standhouden van de Europese habitats en soorten in de **habitatrichtlijngebieden** én de regionaal belangrijke Vlaamse natuur. Vlaanderen moet om de 6 jaar over de toestand van deze habitats en soorten rapporteren aan Europa.

Habitatrichtlijngebieden in Limburg

Het INBO heeft in functie daarvan een 'blauwdruk' uitgewerkt voor de monitoring van soorten*. Wat betreft de hogere planten zouden in de periode 2015-2019 de **3 habitatrichtlijnsoorten** (Groenknolorchis, Kruiwend moerasscherm en Drijvende waterweegbree) en **25 Europese Rode Lijstsoorten en prioritair Vlaamse soorten**

opgespoord moeten worden.

*De volledige lijst met planten- en andere soorten kan je nalezen in de publicatie "Monitoring Natura2000-soorten en overige soorten prioritair voor het Vlaams beleid. Blauwdrukken soortenmonitoring in Vlaanderen". Je kan deze gratis downloaden van de INBO-website.

Met de Limburgse Plantenwerkgroepen willen we een bijdrage leveren aan de inventarisatie van deze soorten, in eerste instantie in de habitatrichtlijngebieden.

Van de geselecteerde 25 hogere planten komen er maar 11 in Limburg voor. Het zijn: Moerassmele, Witte watteranonkel, Grote bromraap, Kleine schorseneer, Kleine wolfsklauw, Polei, Bruine orchis, Spits fonteinkruid, Veenmosorchis, Welriekende nachtorchis en Plat fonteinkruid. Het is de bedoeling om na te gaan of **die soorten er nog staan**, de **populatiegrootte** ervan te bepalen en de **groeiplaats met GPS** vast te leggen. Op potentiële plaatsen (habitats) wordt naar nieuwe groeiplaatsen gezocht.

Daarbuiten is de suggestie om ook een reeks Limburgse planten op te nemen die bedreigd zijn op Vlaams niveau (Rode Lijst) of kenmerkend voor bepaalde habitats. Planten

als Waterlobelia, Pilveren, Rode bosbes, Lavendelhei, Blaasjeskruid(en) ... zijn er voorbeelden van.

De LPW verzamelt uit de bestaande databanken de Limburgse vindplaatsen en geeft ze door aan de respectievelijke plantenwerkgroepen. Deze Limburgse plantenwerkgroepen nemen deze vindplaatsen op in hun activiteitenkalenders voor de komende jaren. Ligt de groeiplaats in of nabij een "zwart gat" dan kan mogelijk gelijktijdig een streeplijst gemaakt worden.

HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN

De Habitatrichtlijn (21/05/92) heeft tot doel de biodiversiteit te behouden en streeft naar een gunstige staat van instandhouding en het herstel van de natuurlijke habitats en de flora en fauna die hiervan deel uitmaken. Heel wat habitattypische planten moeten gemonitord worden: een werk waaraan vrijwilligers een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

Meer info over de habitatrichtlijngebieden vind je op www.natura2000.vlaanderen.be. Bijkomende info over de habitats en soorten vind je op www.ecopedia.be.

NATURA2000
Lily Gora, lily.gora@lne.vlaanderen.be

Excursiekalenders 2015

De nieuwe excursiekalenders zijn zo goed als klaar en worden op dit moment samengevoegd.

Deze excursiekalender wordt in de volgende LPW-krant bezorgd.

BIJZONDERE VONDSTEN 2014

Slijkgroen

gevonden in een weiland langs de Maas in Herbricht.
Foto Daniëlle Clits

Doorgroeid fonteinkruid

waargenomen in de Maas door Natuurpunt Lanaken

Franse aardkastanje

in het Hobos in Overpelt. Foto Jan Leroy

Schubzegge

(foto links Daniëlle Clits) waargenomen in Gutschoven door de HPW

Dryopteris filix-mas cv cristata

(foto rechts Freddy Zwakhoven) waargenomen door Freddy Zwakhoven op de terril van Waterschei.

Watergentiaan gevonden in Kiewit door het SAP-clubje.
Foto: Marcel Bex

Belangrijke vondsten in 2014

In de vorige LPW krant (15de jaargang nr.2) publiceerden we al de planten die in de eerste helft van 2014 gevonden zijn. Als voornaamste onthouden we de Waterlobelia en de Orchideeën Hondskruid, Bokkenorchis en Bruine orchis. Hieronder een lijstje met de bijzondere vondsten van de tweede helft van 2014.

SAP-clubje

Slofhak, Bleekgele droogbloem, Kromhals, Oranje havikskruid, Kalmoes, Watergentiaan

Natuurpunt Lanaken

Slijkgroen, Waterteunisbloem, Doorgroeid fonteinkruid, Bevertjes.

Haspengouwse Plantenwerkgroep

Schubzegge en Zilte schijnspurrie in Gutschoven

Slobkousjes

Vonden samen met C6 Franse aardkastanje, in het Hobos in Overpelt.

C6

Rutger Barendse en Co zoekt fanatiek naar nieuwe soorten in elk km-hok van C6 en vindt dan ook veel bijzondere, vaak verwilderde aangevoerde soorten. De bijzonderste soorten van 2014 zijn onder andere (want de lijst is heel lang, zie

<https://sites.google.com/site/planteninc6/pic6-verslag-2014>) : Kleine gaspeldoorn,

Moerasooievaarsbek, Ribbelzegge (Carex vulpinoidea), Carex x kneuckeriana een kruising tussen Valse voszegge en IJle zegge, Vallisneria spiralis en Eenbloemige veldkers in Lommel, Stinkende lis in Peer, Klein vlooienkruid in Overpelt, Rood herderstasje in Eksel, Witte reseda in Neerpelt, Slanke mantelanjer en Rode pekanjer in Leopoldsburg, Harige ratelaar, Scheve

hoornbloem en Dichte bermzegge op het Kamp van Beverlo.

LPW

Slipbladige kaardenbol op de terril van Winterslag, Dryopteris filix-mas cv. cristata een cultuurvariëteit van de Mannetjesvaren, Bleek cypergras, Smal vlas op de terril van Waterschei door Freddy Zwakhoven.

Mazus pumillus (Japanse mazus), Slanke waterweegbre, Grijs melde, Bonte luzerne, Wolfskers op de grindoevers van de Maas door Jan Egelmeers.

Moeraswederik en Dennenorchis, respectievelijk op de Teut & Bolderberg door Luc Vanoppen.

Maretak (Haspengouwse soort) en Rode dophei (kensoort van de Hoge Kempen) aan de Kaatsvijvers in Diepenbeek door Jean Vangrinsven.

Bergsteentijm aan de Hoeve Caestert door Bert Berten.

Scheve hoornbloem

De viertallige bloemen en 4 meeldraden deden voorlopig besluiten dat dit Cerastium diffusum is. Een kustplant op het Kamp van Beverlo?